

SODBA ZABOVNIK ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

PETI ODDELEK

Pritožba št. 17596/06 in št. 17608/06

18. oktober 2012

Ta sodba bo postala pravnomočna v okoliščinah, navedenih v drugem odstavku 44. člena konvencije. Mogoči so uredniški popravki.

V zadevi Zabovnik proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat v sestavi:

Dean Spielmann, *predsednik*,

Mark Villiger,

Karel Jungwiert,

Boštjan M. Zupančič,

Ann Power-Forde,

Angelika Nußberger,

André Potocki, *sodniki*,

in Claudia Westerdiek, *sodna tajnica oddelka*,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 18. septembra 2012,
izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva se je začela s pritožbama (št. 17596/06 in št. 17608/06) proti Republiki Sloveniji, ki sta ju na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Sodišču 23. marca 2006 vložila slovenska državljana Helena Zabovnik in Božidar Zabovnik (v nadaljnjem besedilu: pritožnika).
2. Pritožnika je zastopal Z. Lipej, odvetnik iz Medvod. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopal njen zastopnik.
3. Pritožnika sta na podlagi prvega odstavka 6. člena konvencije trdila, da so postopki pred domačimi sodišči, v katerih sta bila stranki v postopku, trajali predolgo. Na podlagi 13. člena konvencije sta se pritožila tudi zaradi neučinkovitega notranjopravnega sredstva.
4. Vlada je bila o pritožbah obveščena 12. maja 2010.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

5. Pritožnika sta bila rojena leta 1946 in leta 1940. Sta mož in žena ter živita v Velenju.

6. Pritožnika sta 26. januarja 2001 pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani začel pravdni postopek, v katerem sta zahtevala odškodnino za škodo, ki sta jo utrpela v avtomobilski nesreči.

7. Med 6. majem 2003 in 5. majem 2005 so bile opravljene tri obravnave in imenovan sodni izvedenec. Na zadnjem naroku je sodišče prve stopnje izdalo sodbo, s katero je zavrnilo zahtevek pritožnikov. Pritožnika sta se pritožila.

8. Višje sodišče v Ljubljani je 15. februarja 2006 zavrnilo pritožbo. Pritožnika sta vložila revizijo.

9. 6. novembra 2008 je Vrhovno sodišče izdalo sklep in zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v ponovno odločanje. Sklep je bil zastopniku pritožnikov vročen 5. decembra 2008.

10. 19. decembra 2008 je bilo vabilo za bližajoči se narok poslano pritožnikoma.

11. Narok je bil opravljen 2. februarja 2009 in sodišče prve stopnje je tega dne izdalo sodbo. Pritožnikoma je bila sodba vročena 13. marca 2009.

II. UPOŠTEVANA DOMAČA ZAKONODAJA

12. Za upoštevano domačo zakonodajo glej sodbo *Nezirović proti Sloveniji* ((dec.) št. 16400/06, 25. november 2008).

PRAVO

I. ZDRUŽITEV

13. Glede na dejstvo, da pritožba zadeva isti niz postopkov, se Sodišču zdi primerno, da ju združi.

II. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

14. Pritožnika sta se pritožila, da so postopki, v katerih sta bila stranki, trajali predolgo. Sklicevala sta se na prvi odstavek 6. člena konvencije, ki se glasi:

"Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče ..."

15. Smiselno sta se pritožnika tudi pritožila, da so bila razpoložljiva pravna sredstva pri predolgotrajnih postopkih v Sloveniji neučinkovita.

13. člen konvencije se glasi:

"Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti."

A. Sprejemljivost

16. Vlada je trdila, da notranja pravna sredstva niso bila izčrpana.

17. Pritožnika sta te trditve izpodbijala.

18. 1. januarja 2007, ko je začel veljati Zakon o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja ("zakon iz leta 2006"), je postopek tekel pred Vrhovnim sodiščem. 6. novembra 2008 je Vrhovno sodišče izdalo sklep in zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v ponovno odločanje. 15. novembra 2008 je bila pritožnikoma vročena sodba. Postopek se je končal 2. februarja 2009, ko je sodišče prve stopnje izdalo sodbo.

19. Sodišče opaža, da je bil v nasprotju z zadevo *Robert Lesjak proti Sloveniji* (št. 33946/03, 21. oktober 2009) v obravnavani zadevi postopek pravnomočno končan 2. februarja 2009. Po tem bi pritožnika lahko zahtevala odškodnino za predolgotrajen postopek pod pogojem, da bi uporabila pospešitvena pravna sredstva na prvi stopnji, in sicer nadzorstveno pritožbo in rokovni predlog v skladu s postopkovnimi pravili, določenimi v zakonu iz leta 2006.

20. Toda ob upoštevanju dejstva, da je Vrhovno sodišče vrnilo zadevo v ponovno obravnavo in je postopek na sodišču prve stopnje trajal le dva meseca (glej 9.–11. odstavek zgoraj), se v obravnavani zadevi zastavlja vprašanje, ali sta pritožnika dejansko imela možnost za ustrezno izčrpanje pospešitvenih pravnih sredstev, da bi lahko zahtevala odškodnino zaradi kršitve zahteve po razumnem roku, potem ko je bil postopek pravnomočno končan (glej *Nezirović proti Sloveniji* (dec.), št. 16400/06, 41. odstavek, 25. november 2008).

21. V zvezi s tem Sodišče meni enako kot v zadevi *Maksimović proti Sloveniji* (št. 28662/05, 22. junij 2010, 21.–23. odstavek), v kateri je ugotovilo, da obdobje treh mesecev ni bilo dovolj, da bi bilo od pritožnika mogoče realno pričakovati, da bo izčrpal pospešitvena pravna sredstva.

22. Ker Sodišče ne vidi razloga, zakaj bi v obravnavanem primeru sklenilo drugače, je treba ugovor vlade glede neizčrpanja notranjepravnih sredstev zavrniti.

23. Sodišče ugotavlja, da pritožbi nista očitno neutemeljeni v smislu točke a tretjega odstavka 35. člena konvencije. Nista nesprejemljivi niti iz katerih koli drugih razlogov. Zaradi tega ju je treba razglasiti za sprejemljivi.

B. Utemeljenost

1. 6. člen

24. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 26. januarja 2001, na dan, ko sta pritožnika začela postopek pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani, in končalo 13.

marca 2009, na dan, ko je bila pritožnikoma vročena sodba Okrožnega sodišča v Ljubljani z dne 2. februarja 2009. Trajalo je torej osem let in en mesec na treh sodnih stopnjah.

25. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumno trajanje postopka presojati glede na okoliščine zadeve in s sklicevanjem na ta merila: zapletenost zadeve, ravnanje pritožnika in ustreznih organov ter pomen zadeve za pritožnika v sporu (glej med številnimi drugimi zadevami *Frydlender proti Franciji* [VS], št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII).

26. Sodišče po pregledu vsega gradiva, ki mu je bilo predloženo, in ob upoštevanju svoje sodne prakse (glej *Kumer proti Sloveniji*, št. 77542/01, 17.–19. odstavek, 9. marec 2006; *Krašovec proti Sloveniji*, št. 77541/01, 17.–19. odstavek, 9. marec 2006, in *Videmšek proti Sloveniji*, št. 75701/02, 17.–19. odstavek, 30. marec 2006) meni, da so postopki za obravnavano zadevo trajali predolgo in zahteva za "razumni rok" ni bila izpolnjena.

27. Torej je bil kršen prvi odstavek 6. člena.

2. 13. člen

28. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačim organom oblasti za očitano kršitev zahteve po prvem odstavku 6. člena, da se zadeva obravnava v razumnem roku (glej *Kudła proti Poljski* [VS], št. 30210/96, 156. odstavek, ESČP 2000–XI). Sodišče glede na svoje ugotovitve v zadevi *Maksimovič proti Sloveniji* (navedeno zgoraj, 29. in 30. odstavek) meni, da je bil pri obravnavani zadevi kršen 13. člen, saj v domači zakonodaji ni bilo pravnega sredstva, s katerim bi pritožnika lahko dosegla odločitev sodišča, ki bi potrdila njuno pravico do obravnave zadeve v razumnem roku, kot je določeno v prvem odstavku 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

29. 41. člen konvencije določa:

"Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje."

A. Škoda

30. Pritožnika sta zahtevala 12.518,78 EUR za nepremoženjsko škodo.

31. Vlada je zahtevek izpodbijala.

32. Sodišče meni, da sta pritožnika utrpela nepremoženjsko škodo. Po načelu pravičnosti jima na tej podlagi prisoja 3.200 EUR.

B. Stroški in izdatki

33. Pritožnika sta zahtevala tudi 2.086,46 EUR za stroške postopka pred Sodiščem.
34. Sodišče ugotavlja, da pritožnika nista podrobneje opredelila ali utemeljila svojih zahtevkov, čeprav ju je opozorilo na pogoje v zvezi z zahtevki za pravično zadoščenje, ki jih določa 60. člen Poslovnika Sodišča. Zaradi tega Sodišče na tej podlagi ne prisoja ničesar.

C. Zamudne obresti

35. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

- 1. odloči*, da pritožbe združi;
- 2. razglaša*, da sta pritožbi sprejemljivi;
- 3. razsoja*, da sta bila kršena prvi odstavek 6. člena in 13. člen konvencije;
- 4. razsoja*,
 - a) da mora tožena država v treh mesecih pritožnikoma za nepremoženjsko škodo plačati 3.200 EUR (tri tisoč dvesto evrov) in morebitni davek;
 - b) da se za navedeni znesek od dneva poteka omenjenih treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami;
- 5. zavrača* preostali del zahtevka pritožnikov za pravično zadoščenje.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 18. oktobra 2011 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Claudia Westerdiek Dean Spielmann sodna tajnica predsednik